

КУЧМИСТЕНКО С.Ю., студент групи ЕП 16с-1

*РЯДНО О.А. доктор технічних наук, професор кафедри
прикладної математики та інформатики*

Університет митної справи та фінансів

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Аналіз фінансового стану підприємства, інтегрально відображає результати виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності, важливий для розуміння поточної роботи, вироблення стратегії і перспектив розвитку, а також у випадках злиття або процедури банкрутства.

Застосовувані методи оцінки фінансового стану носять універсальний характер. В них не приділяється належної уваги специфіці сучасної української економіки, оточення підприємств товарними і фінансовими ринками, на яких вони оперують, державного регулювання галузей.

До своєрідних характеристик української економіки, що впливають на оцінку фінансового стану, можна віднести: велика частка збиткових підприємств і вузькість сфери ефективного застосування капіталу; присутність не грошових форм розрахунків у платіжному обороті; висока вартість позикових коштів; проблем з джерелами розвитку підприємств; розвивається характер товарних і фондових ринків і спотворення оцінки активів і зобов'язань фірм; дисонанс щодо історично сформованого виробничого потенціалу та актуальних вимог ринку.

Існують відмінності в оцінці підприємств різних розмірів: приватних підприємств, малих і великих акціонерних компаній. Для великих підприємств, акції яких котируються на фондовій біржі, аналіз звітності доповнюється аналізом вартості акцій. Відсутність ефективно підтримуваних первинного і вторинного фондових ринків ускладнює об'єктивну оцінку вартості акцій.

В основному аналітики працюють з звітами документів підприємств, не піддаючи ретельного аналізу їх оточення, від якого багато в чому залежить їх фінансовий стан. Усі рахунки активів та зобов'язань балансу підприємства відображають галузеву належність. Показники рахунку про доходи отримують своє фінансове вимірювання за допомогою ринків постачальників і споживачів. Такий погляд підкреслює важливість узгодженого вивчення внутрішніх характеристик підприємства і ринкових чинників.

Фінансовий стан підприємства, будучи одним з результатів його діяльності, що відображає вплив виробничих галузевих особливостей, структури ринку, політики державного регулювання, а також цінових, продуктових, інвестиційних стратегій його керівництва. Виробничі галузеві особливості, такі як характер технологій, продукції, сировини, цінова еластичність, циклічність виробництва, визначають потребу підприємства в основних та оборотних засобах, масштаби і умови запозичення коштів, розмір запасів, схеми розрахунків з покупцями і постачальниками, оборотність коштів, показники звіту про доходи. Такі характеристики структури ринку, як ступінь монополізації, різні форми бар'єрів, продуктова диференціація впливають на доходи, прибуток, величину матеріальних активів. Також на ці статті балансу і показники звітів про доходи впливають такі заходи державного регулювання як податки, субсидії, цінова і антимонопольна політика.

На об'єктивність оцінки фінансового стану підприємства впливають і використовувані підприємством системи обліку. Спотворення вносять різні прийоми обліку амортизації, витрат на НІОКР, рекламу та інших статей активу.

Об'єктивні фінансові оцінки діяльності підприємств притаманні ефективно функціонуючим фондів та товарних ринків. При цьому ринкова вартість акцій підприємства дорівнює вартості відшкодування всіх його активів. Ефективний ринок об'єктивує результативність діяльності

підприємства. Сучасні українські товарні і фондові ринки перебувають у стадії становлення, структури галузей історично не є результатом ринкових взаємодій. Тому важливим напрямком вдосконалення оцінки фінансового стану є облік впливу економічного оточення на стан підприємства.

Для оцінки фінансового стану підприємства найважливішими вважаються показники:

— платоспроможності і ліквідності - характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;

— прибутковості — дають можливість порівняти отриманий прибуток з вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;

— ділової активності — характеризує кругообіг засобів підприємства;

— фінансової стійкості — характеризує співвідношення власних і залучених коштів.

Сучасні управлінці повинні знати зміст таких понять ринкової економіки, як платоспроможність, ліквідність, кредитоспроможність підприємства, поріг рентабельності, запас фінансової стійкості, ефект цінового важеля, леверидж, ступінь фінансового ризику, небезпека банкрутства та і н., а також методику розрахунку показників, що їх характеризують, та їх аналіз.